

Tabla analitică a materiilor

	<i>pag.</i>
Introducere	5
I Istoricul întrebării	9
<p>Ioan Thunmann, 1774 p. 9. Fr. Ios. Sulzer întemeietorul teoriei părăsirii Daciei de Romani, 1781 p. 10. I. Chr. Engel, 1794. Slaviştii: Schafarik, Kopitar, Miklosisch p. 12. Robert Rösler şi Romänische Studien 1871 p. 13. W. Tomaschek, până la 1876 protivnicul teoriei lui Rösler, de la 1877 o adoptă; romanisarea Bessilor p. 15. Bidermann. Julius Iung, protivnicul teoriei rösleriane p. 18. Ladislaus Pič asemenea. Paul Hunfalvy; Ungurii cei mai vechi locuitori ai transilvaniei p. 19.</p>	
II Părăsirea Daciei	21
<p>Spusele autorilor romani: Vopiscus, Rufus, Eutropius şi gradul lor de crezare p. 21. Moesia, unde coloniştii cată a fi retraşi, mai devastată de cît Dacia p. 23. Rösler readuce pe Romîni din Moesia p. 24. Explicarea spuselor autorilor romani p. 25. Generalii sfătuiesc pe Hadrian să nu părăsască Dacia pentru a nu lăsa o sumă de Romani în prada barbarilor p. 26. Dacia devastată înainte de 270, nu fusese părăsită p. 27.</p> <p>Rămas'au Daci în Dacia? p. 29. Inscripţiunile care amintesc nume dace p. 31. Autorii vechi care pomenesc despre Daci în Dacia după cucerirea romană p. 34. Sistemul urmat de Romani pentru a desnaţionaliza popoarele p. 36. Influenţa organizării militare p. 38. Scurtul timp al romanisării provinciilor p. 40.</p> <p>Clasa bogată a părăsit Dacia, cea săracă s'a retras la munţi p. 41. Unde spun cronicarii că se retrăgea poporul român fugind de năvălirile posterioare p. 42. Poporaţia romană se retrase, pretutindene pe unde năvălirea fusese violentă, în</p>	

munți p. 44. Un popor așezat nu fuge înaintea unei năvăliri p. 46.

III Reimigrarea Rominilor în Dacia 48

Deosebirea teorii în această privință: Sulzer și Rösler, Engel, Miklosisch, Tomaschek. Teoria lui Sulzer-Rösler: Reimigrarea din Moesia p. 49. Lipsa de Romini de obârșie veche în Bulgaria p. 50. Analiza autorilor bizantini relativă la regiunile de peste Dunăre locuite de Romini în veacul de mijloc p. 51.

Chestiunea imperiului valacho-bulgar 54. Röslerienii susțin că elementul valac juca rolul principal în el; slavii sprijin că imperiul era bulgăresc curat p. 60. Adevăratul caracter al imperiului valacho-bulgar p. 62. Românii nu se puteau întoarce în Dacia în timpul imperiului valacho-bulgar p. 63.

Varianta d-lui Miklosisch. Teoria d-lui Tomaschek; contradicțiile acestui autor cu sine însuși; neseriozitatea părerilor sale p. 64. Strategul bizantin Κεζουμένος p. 68.

IV Biserica romină de rit slav. 69

Cum se face de Românii au avut ritual bulgăresc în biserica lor, dacă ei nu s'au dus peste Dunărea? p. 70. Imperiul întâi bulgăresc se întindea și pe malul stîng al Dunărei; dovedirea acestui fapt p. 71.

Românii erau creștini încă din timpul Romanilor; dovada limbistică p. 81. Istoria creștinismului la Bulgari p. 82. Bisericele din Muntenia și Moldova supuse în vremile cele mai vechi patriarhului din Ohrida. Încercările celui din Constantinopol de a pune stăpînire pe ele p. 84. Împrejuraarea că bisericele romine au fost supuse Ohridei restoră teoria lui Rösler p. 88. Explicarea originii supremației Ohridei asupra bisericilor romine. Prima Justiniana și novela XI p. 90.

V Cronicari și istorici 93

Argumentul dedus din tăcerea scriitorilor veacului de mijloc p. 94. Archaizarea numelui Rominilor în scriitorii bizantini p. 94. Sistemul urmat de adversarii continuității pentru a susține că Românii n'ar fi pomeniți de izvoarele veacului de mijloc p. 96. Anonimus Belae regis notarius; întîmpinările adversarilor și critica lor p. 97.

Cronicele contemporane lui Anonimus care pomenesc aflarea

Rominilor în Transilvania la venirea Ungurilor p. 106. Nestor sprijine spusele lui Anonimus p. 108. Valachii lui Nestor sunt ei Francii imperiului carlovingian sau Rominii de la Dunărea ? p. 110. Nibelungenlied pomeneste despre Romini p. 114.

Locul din Cinnamus relativ la Rominii de la nordul Dunărei (1162). Reua credință pusă de Rösler în interpretarea lui p. 116. Locul din Nicetas Choniates, 1167 p. 119. Lămurirea regiunii unde acești autori pun pe Romini, dedusă din documentul lui Rotislavovici din 1434 p. 120.

VI Documentele.

121

Cel întâi document în care sunt pomeniți Rominii în Transilvania este din 1197. Analisa cuvântului *Hegesholmu* p. 121. Documentele din 1211, 1222, 1223, 1224 și 1252 p. 123. Analisa documentului din 1247 p. 127. Documentul din 1234 și fixarea regiunii unde se întindea episcopatul Cumanilor p. 128. Argumentul d-lui Hunfalvy dedus din documentul de la 1293 p. 130. D-l Hunfalvy omite importantul document din 1260 p. 123. Documentul despre Negrilă și Radomir pomeniți în timpul sfântului Stefan p. 133. Intinderea regiunii indicate în documente ca locuită de Romini p. 134.

Starea socială a Rominilor după documente. Rominii au fost totdeauna popor agricol; dovada limbistică p. 135. Rominii aveau o biserică organizată; doc. din 1234 p. 139. Rominii cunoșteau alfabetul și învață pe Secui a scrie p. 140. Condiția socială a Rominilor după importantul doc. din 1247 p. 141.

Condiția politică a Rominilor. Voevozii p. 145 Knezii p. 148. Explicarea ce o dă d-l Hunfalvy despre Voevozi și Knezi. p. 151. Dreptul obicinuelnic romin. Nobilimea romină și de-naționalizarea ei; familii ungurești de obârșie romină p. 155. Rominii luau parte la congregațiunile (adunările politice) a le Transilvaniei și a le Banatului p. 158. Explicarea doc. din 1291 după d-l Hunfalvy p. 159.

Starea politică a poporului romin în timpuri mai vechi și în cele mai nouă p. 160. Rescoalele Rominilor; cea din 1437 p. 161. Înțelesul ei adevărat. Combaterea d-lui Teutsch p. 163. Rescoale din 1512 p. 167. Rescoale din 1785 p. 169.

Insemnătatea acestor lupte pentru drepturi pierdute, în chestiunea rösleriană p. 170. Ele se explică în cazul unei supu-

neri a Rominilor prin Unguri; nu în cazul unei imigrări p. 173. Dreptul istoric al Rominilor p. 174.

VII Toponimia 175

Importanța argumentului dedus din pretinsa lipsă de numiri geografice vechi în țările române p. 175. Numiri de orașe păstrate de la cei vechi p. 176. Pentru ce sunt foarte puține numiri de orașe păstrate p. 179. Violența năvălirii sili pe popor să le părăsască, retrăgându-se în munți p. 180. Paralel cu disparițiunea orașelor dispăre complet și viața de stat romană, care în apusul Europei e pe deplin pastrată p. 183. Rămășiți de numiri vechi la formațiuni naturale: puține la munți; multe la riuri p. 188. Numiri rămase de la barbari p. 196.

Orașele și satele zidite de Maghiari și Nemți și acele întemeiate de Romini p. 197. Terminologia orașelor și satelor, afară de cele câte-va vechi, nu pot hotări întrebarea. Importanța terminologiei muntelui p. 200.

Expunerea nomenclaturei munților Carpați din țările locuite de Romini p. 201. Marginea Banatului. Basenul Jiului p. 202. Între Jiu și Olt. De la Olt la Brașov p. 203. Între țara Birsei și Buzeu p. 204. Între Buzeu și Bistrița. Ținuturile Secuilor; desnaționalizarea Rominilor. Maghiarizarea terminologiei muntelui p. 205. Între Bistrița și Dorna p. 206. Munții nordici. Munții Biharului și ai Vlăghiesei. Munții Banatului p. 207. Munții Maramureșului. Carpații moldovenești p. 208.

Munții și riurile principale poartă numiri românești sau dace p. 209, imposibilitatea împăcării acestei împrejurări cu teoria lui Rösler p. 210. Numirile slave, rămase de la poporul slavon dispărut, trăesc în gura Rominilor p. 213.

VIII Limba 214

Cele două argumente ale adversarilor deduse din limba Rominilor p. 214. Cercetarea pretensei identități între limba Daco-Rominilor și cea a Macedo-Rominilor. Argumentele d-lui Hunfalvy p. 215. Elementele lor latine deosebite p. 221. Gramatica și vocalismul p. 223. Explicarea asemănării acestor două limbi. După teoria lui Rösler ar trebui să existe astăzi dialecte și la nordul Dunărei, cea ce nu se află p. 224.

Elementul elin în limba română p. 228. Coloniile aduse de

Traian din Asia Minoară p. 229. Argumentul d-lui Hunfalvy dedus din cuvântul biserică p. 230. Argumentul d-lui Tomaschek din elementele latine creștine a le limbei romine p. 231.

Elementul pretins albanez p. 233. Acest element au înrurit constituțiunea limbei romine, nu numai cit vocabularul seu. Confusia d-lui Hunfalvy in această privință p. 234. Elementul albanez este acel trăc; dovezile filologice a le d-lui Hasdeu p. 235.

Elementul slavon este acel sloven sau bulgar. Reua credință a lui Rösler care tăgăduște să se fi aflat Sloveni pe ripa nordică a Dunărei p. 238. Dovedirea acestui fapt din autorii bizantini p. 239. Argumentul lui Rösler dedus din prezența de cuvinte uralo-finice (vechi bulgare) in limba romină. Etimologiile lui cele extra-ordinare p. 241. Lipsa de element românesc in limba bulgară p. 244.

Argumentul lui Rösler dedus din lipsa elementului gotic in limba romină p. 244. Explicarea lipsei acestui element p. 245. Lipsa elementului gepidic p. 246.

Argumentul d-lui Hunfalvy dedus din lipsa de element românesc in limba maghiară p. 247. Falsitatea susținerii sale. Analisa elementelor românești din limba maghiară p. 249. Creștinismul introdus întâi la Unguri prin Romini. Cuvinte slavone din limba maghiară luate din românește p. 254. Cum se face de elementul maghiar in limba romină se află la toți Rominii de la nordul Dunărei p. 255.

IX Argumente generale.

257

Indelețnicirea națională a Rominilor, agricultura, neexplicabilă in teoria lui Rösler p. 257. Tot așa de puțin înțelege desnaționalizarea Slavonilor prin Romini, dacă aceștia ar fi imigrat peste dinșii de dincolo de Dunăre p. 264. Tradițiunile descălicărei statelor romine din munții Transilvaniei p. 268. Tradițiunea munteană p. 269. Tradițiunea moldovenească. Documentele ce o confirmă p. 273. Rösler in fața faptului descălicărei p. 275. Cite migrațiunei a le Romini-lor sunt de nevoie in teoria lui Rösler p. 279.

Incheere.

280

